

13. 3. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

COVID-19 a plnění smluvních závazků. Co dělat, když vám mimořádné opatření zrušilo zaplacenou akci?

COVID-19 vstupuje do závazkových vztahů

Epidemie onemocnění COVID-19 a opatření, která za účelem zamezení šíření tzv. koronaviru přijímají české úřady (včetně nouzového stavu vyhlášeného pro celé území České republiky od 12. března), komplikují či přímo znemožňují plnění některých smluvních povinností.

Obecně platí, že smlouvy mají být plněny, a to, že plnění se může v některých případech stát obtížnějším na tom zpravidla nic nemění. Aktuální vývoj nicméně může v některých situacích prolomit uvedené pravidlo tím, že založí tzv. podstatnou změnu vnějších okolností. V některých případech dokonce může vést i k automatickému zániku závazků ze smlouvy pro nemožnost jejich plnění.

Za podstatnou změnu okolností považuje zákon situaci, která založí v právech a povinnostech stran zvláště hrubý nepoměr. Jinými slovy, hodnota plnění, která byla smluvními stranami nastavena v době uzavírání smlouvy, se vývojem situace dostane v době plnění do výrazné nerovnováhy.

Ve většině případů se nejspíše smluvní strany domluví na změně závazku bez dalšího. Na tyto situace pamatuje ale i občanský zákoník. Pokud dojde k popsání změně okolností, zakládá občanský zákoník v ustanovení § 1765 odst. 1 nárok znevýhodněné smluvní strany na obnovu jednání o smlouvě. Připomínáme, že předpokladem vzniku tohoto nároku je, že na sebe dotčená smluvní strana nepřevzala nebezpečí změny okolností ve smyslu odst. 2 uvedeného paragrafu.

Konkrétní situace bude vždy třeba posuzovat individuálně s přihlédnutím k ustanovením příslušné smlouvy, obchodních podmínek a také k očekáváním smluvních stran, která měly v době uzavírání smlouvy.

Nedohodnou-li se strany v přiměřené lhůtě na změně závazku (například odložením plnění na pozdější termín, který bude vyhovovat oběma stranám), je možné obrátit se i na soud, který závazek ze smlouvy změní obnovením rovnováhy práv a povinností stran, anebo jej dokonce zruší. Tento postup s sebou přináší určité riziko, neboť v případném soudním řízení není soud vázán návrhem stran. Je také třeba mít na paměti, že s podáním návrhu k soudu je v takovém případě dobré neotálet.

V návaznosti na vydaná opatření je možné, že ve specifických případech se stane plnění smluvních závazků nemožným. Například proto, že by došlo k porušení zákona. Tyto situace jsou upraveny v § 2006 a 2007 občanského zákoníku. Dojde-li k naplnění zákonných předpokladů, závazek zaniká automaticky přímo ze zákona a otevírá se tak možnost požadovat vrácení bezdůvodného obohacení po druhé smluvní straně.

Může se též stát, že kvůli opatřením v souvislosti s epidemií COVID-19 nebudete moci plnit své povinnosti ze smlouvy a druhá strana bude požadovat náhradu škody. V takovém případě lze pro

některé případy využít ustanovení § 2913 občanského zákoníku, podle kterého se můžete povinnosti k náhradě škody zprostit, pokud prokážete, že vám ve splnění povinnosti ze smlouvy zabránila mimořádná nepředvídatelná překážka. Tou epidemie a s ní související omezující opatření určitě jsou. V některých případech se může vyplatit nahlédnout i do pojistných smluv.

Anna Kameníková,
advokátka

Andrea Lančová,
advokátní koncipientka

[PricewaterhouseCoopers Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)
[PwC Legal](#)

City Green Court
Hvězdova 1734/2c
140 00 Praha 4

Tel.: +420 251 151 111
Fax: +420 251 156 111

Svobody 91/20
602 00 Brno

Tel.: +420 542 520 111
Fax: +420 542 214 796

e-mail: pricewaterhousecoopers.cz@cz.pwc.com

Aktualizace: 13.3.2020

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do](#)

korporační autonomie

- Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka
- Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou
- Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě
- Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu